

ความพึงพอใจของครูต่อการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนอนุราชประสิทธิ์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัว เขต 1

วิภาวรรณ ชาวเหนือ*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูต่อการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัว เขต 1 ประชากรกลุ่มตัวอย่าง คือ ครูโรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัว เขต 1 ปีการศึกษา 2559 คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจำนวน 148 คน จากการสุ่มอย่างง่ายโดยการจับสลาก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามเรื่อง ความพึงพอใจของครูต่อการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัว เขต 1 จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน สภาพแวดล้อมด้านกลุ่มสัมพันธ์ และสภาพแวดล้อมด้านการบริหารจัดการ ที่มีค่าความเชื่อมั่น .919 ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) ความพึงพอใจของครูต่อการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวเขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.13$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีเพศต่างกัน มีความพึงพอใจของครูต่อการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวเขต 1 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านไม่แตกต่างกันทุกด้าน 3) ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกันมีความพึงพอใจของครูต่อการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวเขต 1 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านไม่แตกต่างกันทุกด้าน

คำสำคัญ

ความพึงพอใจ ครู สภาพแวดล้อมในโรงเรียน

บทนำ

สภาพแวดล้อมมีอิทธิพลต่อชีวิตความเป็นอยู่ ตลอดจนพัฒนาการด้านต่างๆ ของมนุษย์เป็นอย่างมาก อันจะส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของมนุษย์ ดังนั้นสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาจึงเป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ และเป็นตัวกล่อมเกลานุคลิกภาพ คุณลักษณะ ตลอดจนพัฒนาการทางด้านสติปัญญา ร่างกาย สังคม อารมณ์และจิตใจ ฉะนั้นการจัดการศึกษาในสถานศึกษาจะต้องคำนึงถึงสภาพแวดล้อมดังกล่าวที่เป็นลักษณะของสิ่งแวดล้อมที่มีศักยภาพ ได้แก่ บุคคล สิ่งของ วัตถุ สถานการณ์ แนวคิด พฤติกรรม และปฏิสัมพันธ์ในชุมชนวิชาการของสถาบันอุดมศึกษาทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม และสถานศึกษาก็เป็นส่วนหนึ่งที่ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของสังคม โดยมีการบริหารงานด้านคุณภาพและนาระบบประกันคุณภาพการศึกษามาใช้ เพื่อให้สถานศึกษาดำเนินงานอย่างมีคุณภาพและทำให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถและมีคุณภาพตามที่สังคมคาดหวัง

โรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ เป็นโรงเรียนซึ่งอยู่ในพระอุปถัมภ์ของพลเอกสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ปัจจุบันสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 ตั้งอยู่เลขที่ 1/92 ตำบลบางกระสอบ อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ 1 ใน 2 ของประเทศไทย เนื่องจากมีการสอน 3 ระดับ ได้แก่ ระดับปฐมวัย ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา เป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ตามระเบียบการศึกษาขั้นพื้นฐานแบบไม่เสียค่าใช้จ่าย ทำให้โรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ เป็นโรงเรียนยอดนิยมของจังหวัดนนทบุรี ปัจจุบันโรงเรียนมีจำนวนนักเรียนจำนวน 3,641 คน ครูและบุคลากรทางการศึกษามีจำนวน 240 คน มีอาคารเรียนจำนวน 6 หลัง สระว่ายน้ำ 2 แห่ง โรงอาหาร 2 หลัง ปัจจุบันได้มีการขยายเนื้อที่โรงเรียน เพื่อรองรับปริมาณนักเรียนที่เพิ่มขึ้น รวมเนื้อที่ในปัจจุบัน 17 ไร่ 2 งาน 12 ตารางวา ซึ่งเมื่อเทียบกับจำนวนนักเรียนและจำนวนบุคลากรในโรงเรียนทั้งหมดแล้ว ถือว่ายังไม่มีความสมดุลกันระหว่างจำนวนเนื้อที่ของโรงเรียน กับจำนวนนักเรียนและบุคลากรในการทำกิจกรรมต่างๆ เช่น การจัดกิจกรรมวันสำคัญของโรงเรียน การทำกิจกรรมหน้าเสาธงภาคเช้า พื้นที่ในการจอดรถของบุคลากรยังไม่เพียงพอ รวมทั้งพื้นที่พักผ่อนและทำกิจกรรมช่วงพักกลางวันของนักเรียนมีน้อยมาก ซึ่งส่งผลต่อความปลอดภัยของนักเรียนในการทำกิจกรรม และนักเรียนมีพัฒนาการทางด้านสติปัญญา ร่างกาย สังคม อารมณ์และจิตใจน้อยตามไปด้วย เนื่องจากสภาพแวดล้อมไม่เอื้อต่อการทำกิจกรรมหรือการจัดการเรียนการสอนได้อย่างเต็มศักยภาพ

จากสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้ศึกษาจึงสนใจศึกษาความพึงพอใจของครูต่อการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดแผนการส่งเสริมพัฒนาและปรับปรุงแก้ไขสภาพแวดล้อมของโรงเรียนอนุราช

ประสิทธิ์ในด้านต่างๆ และช่วยให้เกิดการพัฒนาคูณภาพนักเรียน ด้านบุคลิกภาพและศักยภาพ ให้สำเร็จเป็น ผู้ที่ประกอบด้วยความรู้คู่คุณธรรม และเป็นผู้ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจให้เป็นที่พึงประสงค์ของสังคม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของครูต่อการจัดสภาพแวดล้อมภายใน โรงเรียน
อนุราชประสิทธิ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัว เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูต่อการจัดสภาพแวดล้อมภายใน โรงเรียน
อนุราชประสิทธิ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัว เขต 1

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

- ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในเรื่องนี้ ได้แก่ ครูโรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ สำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัว เขต 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 240คน
- กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ครู โรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
หนองบัว เขต 1 ปีการศึกษา 2559 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน(อ้าง
ถึงใน ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ และศิริพงษ์ เสาภายน,2556,หน้า 132) ที่ประชากรจำนวน 240 คน ได้กลุ่ม
ตัวอย่าง 148 คน

2. เนื้อหา

การศึกษาค้นคว้าในเรื่องนี้ มุ่งศึกษาความพึงพอใจของครูต่อการจัดสภาพแวดล้อมภายใน โรงเรียน
อนุราชประสิทธิ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัว เขต 1 ใน 4 ด้าน ได้แก่ สภาพแวดล้อม
ด้านอาคารสถานที่ สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน สภาพแวดล้อมด้านกลุ่มสัมพันธ์ และ
สภาพแวดล้อมด้านการบริหารจัดการ

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิจัยเชิงสำรวจ โดยประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ครูโรงเรียนอนุราชประสิทธิ์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัว เขต 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 240 คน คัดเลือกกลุ่ม
ตัวอย่างจากการสุ่มอย่างง่ายโดยการจับสลาก กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และ
มอร์แกน (อ้างถึงใน ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ และ ศิริพงษ์ เสาภายน,2556,หน้า 132) ที่ประชากรจำนวน 240 คน
ได้กลุ่มตัวอย่าง 148 คนประกอบด้วยครูเพศหญิงจำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 54.7 เป็นเพศชายจำนวน 67

คน คิดเป็นร้อยละ 45.3 มีประสบการณ์ในการสอน 6-10 ปีขึ้นไป จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 46.6 มีประสบการณ์ในการสอน 1-5 ปีจำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 27.0 มีประสบการณ์ในการสอน 10 ปีขึ้นไป จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 24.4

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามความพึงพอใจของครูต่อการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรีเขต 1 แบ่งเป็น 3 ตอน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของครูต่อการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูต่อการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

- ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในเรื่องนี้ ได้แก่ ครูโรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 240 คน
- กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูโรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 ปีการศึกษา 2559 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน(อ้างถึงใน ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ์ และศิริพงษ์ เสาภายน, 2556, หน้า 132) ที่ประชากรจำนวน 240 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง 148 คน

2. เนื้อหา

การศึกษาค้นคว้าในเรื่องนี้ มุ่งศึกษาความพึงพอใจของครูต่อการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 ใน 4 ด้าน ได้แก่ สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน สภาพแวดล้อมด้านกลุ่มสัมพันธ์ และสภาพแวดล้อมด้านการบริหารจัดการ

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจ โดยประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ครูโรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 240 คน คัดเลือกกลุ่ม

ตัวอย่างจากการสุ่มอย่างง่ายโดยการจับสลาก กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (อ้างถึงใน ภาววิชา ธาราศรีสุทธิ และ ศิริพงษ์ เสาภายน, 2556, หน้า 132) ที่ประชากรจำนวน 240 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง 148 คนประกอบด้วยครูเพศหญิงจำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 54.7 เป็นเพศชายจำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 45.3 มีประสบการณ์ในการสอน 6-10 ปีขึ้นไป จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 46.6 มีประสบการณ์ในการสอน 1-5 ปีจำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 27.0 มีประสบการณ์ในการสอน 10 ปีขึ้นไป จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 24.4

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามความพึงพอใจของครูต่อการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรีเขต 1 แบ่งเป็น 3 ตอน ประกอบด้วยแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ถามเกี่ยวกับเพศ และประสบการณ์ในการสอน แบบสอบถามความพึงพอใจของครูต่อการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน 4 ด้าน จำนวน 40 ข้อ ได้แก่ สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน สภาพแวดล้อมด้านกลุ่มสัมพันธ์ และสภาพแวดล้อมด้านการบริหารจัดการ รวมถึงข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาแล้วนำมาหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์โดยผู้เชี่ยวชาญ ค่าดัชนีสูงกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ หากค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น .919 ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามด้วยตัวเองจำนวน 148 ฉบับประกอบด้วยระหว่างวันที่ 24-28 เมษายน 2560 และนัดวันและเวลาในการเก็บแบบสอบถามด้วยตัวเอง จนได้รับแบบสอบถามกลับคืน คิดเป็นร้อยละ 100 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยหาค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทำการทดสอบสมมติฐานโดยการทดสอบค่าที (t-test) กับตัวแปรเพศ และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) กับตัวแปรประสบการณ์ในการสอน

ผลการวิจัย

1. ความพึงพอใจของครูต่อการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรีเขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก คือ สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน สภาพแวดล้อมด้านกลุ่มสัมพันธ์ และสภาพแวดล้อมด้านการบริหารจัดการ

2. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีเพศต่างกันมีความพึงพอใจของครูต่อการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรีเขต 1 โดย

ภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านไม่แตกต่างกันทุกด้าน

3. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกันความพึงพอใจของครูต่อการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรีเขต 1 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านไม่แตกต่างกันทุกด้าน

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยความพึงพอใจของครูที่ครูต่อการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรีเขต 1 พบประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ความพึงพอใจของครูต่อการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรีเขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามีความพึงพอใจด้านสภาพแวดล้อมด้านกลุ่มสัมพันธ์มากที่สุดรองลงมาคือด้านสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน ด้านสภาพแวดล้อมด้านการบริหารจัดการและลำดับสุดท้ายคือด้านสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ ทั้งนี้เนื่องมาจากโรงเรียนอนุราชประสิทธิ์เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่มีบุคลากรจำนวนมากการทำงานร่วมกันหรือการทำงานเป็นทีมจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้การทำงานภายในสถานศึกษาสามารถขับเคลื่อนไปได้โดยบุคลากรในโรงเรียนอนุราชประสิทธิ์มีการวางแผนการทำงานเป็นทีมอย่างมีประสิทธิภาพโดยอาศัยทีมของระบบสายชั้นในการทำงานจึงส่งผลให้การทำงานเป็นทีมหรือสภาพแวดล้อมด้านกลุ่มสัมพันธ์มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ดังที่ พิสิษฐ์ อยุสกุล (2555) ได้ให้ความหมายของกลุ่มสัมพันธ์ไว้ว่าเป็นการใช้กระบวนการกลุ่มในการแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียนสามารถนำมาใช้ได้ในทุกกิจกรรมที่โรงเรียนดำเนินการโดยการพิจารณาร่วมกันของคณะครูว่ากิจกรรมใดควรใช้กระบวนการกลุ่มในลักษณะใด สอดคล้องกับงานวิจัยของคณะกรรมาธิการดำเนินงานวิจัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช (2555, หน้าบทคัดย่อ) ได้ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดสภาพแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัยรามคำแหง สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช มี 3 ด้าน คือ ด้านอาคารสถานที่ ด้านกลุ่มสัมพันธ์ และด้านการจัดการ ผลการวิจัยพบว่า ด้านกลุ่มสัมพันธ์ นักศึกษามีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านการจัดการ นักศึกษามีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมากและด้านอาคารสถานที่ นักศึกษามีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางตามลำดับและสอดคล้องกับงานวิจัยของประวีต ส่องแสง (2554, หน้าบทคัดย่อ) ได้ศึกษาความพึงพอใจต่อการจัด

สภาพแวดล้อมในโรงเรียนราชวินิตบางเขน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 กรุงเทพมหานครโดยรวมมีความพึงพอใจ อยู่ในระดับมาก คือ ด้านภูมิทัศน์ ด้านความปลอดภัย ด้านการบริหารจัดการ ด้านการเรียนการสอน ด้านปฏิสัมพันธ์ของบุคคล เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านผู้วิจัยอภิปรายได้ ดังนี้

1.1 สภาพแวดล้อมด้านอาคารและสถานที่ความพึงพอใจของครูต่อการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรีเขต 1 ด้านสภาพแวดล้อมด้านอาคารและสถานที่อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากโรงเรียนอนุราชประสิทธิ์มีข้อจำกัดในด้านของเนื้อที่ของโรงเรียนค่อนข้างจำกัดจึงจำเป็นต้องมีการวางแผนการจัดการเป็นอย่างดีเพื่อให้ให้บริเวณ โรงเรียนเพียงพอต่อจำนวนนักเรียนอาคารเรียนและสะดวกต่อการบริหารจัดการในเรื่องต่างๆเกี่ยวกับด้านอาคารสถานที่ ถึงแม้มีเนื้อที่ค่อนข้างจำกัดแต่ก็ยังมีการจัดมุมพักผ่อนไว้เพียงพอและสะอาด มีสนามกีฬาให้ออกกำลังกายอย่างเหมาะสม ดังที่ ดล ฤทธิเรืองเดช (2552, หน้า 25) สภาพแวดล้อมทางด้านอาคารสถานที่จะต้องคำนึงถึง ประโยชน์ใช้สอย ความเป็นระเบียบเรียบร้อยสวยงาม ผู้ที่อยู่อาศัยมีความพอใจทั้งด้านร่างกายและจิตใจและความปลอดภัยเป็นเรื่องสำคัญอาคารสถานที่ของ โรงเรียนเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยให้ การเรียนการสอนบรรลุผลอย่างสมบูรณ์ จึงต้องจัดอาคารสถานที่ของโรงเรียนให้อยู่ในสภาพดีถูกหลักวิชาเอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยประวีต ส่องแสง (2554, หน้าบทคัดย่อ) ความพึงพอใจต่อการจัดสภาพแวดล้อมใน โรงเรียนราชวินิตบางเขน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 กรุงเทพมหานครผลการศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนราชวินิตบางเขน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานครโดยรวมมีสภาพความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก 5 ด้าน คือ ด้านภูมิทัศน์ ด้านความปลอดภัย ด้านการบริหารจัดการ ด้านการเรียนการสอน ด้านปฏิสัมพันธ์ของบุคคล และระดับปานกลาง 1 ด้าน คือ ด้านอาคารสถานที่ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชาลี ต่อ่งสู่ (2552,หน้าบทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องความพึงพอใจของครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและนักเรียน ที่มี ต่อการจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านปางปึงราษฎร์บำรุง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 พบว่าครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและนักเรียนของ โรงเรียนบ้านปางปึง-ราษฎร์บำรุงมีความพึงพอใจต่อการจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ภายนอกห้องเรียน ด้านการบริหาร ด้านอาคารสถานที่ ด้านแหล่งเรียนรู้ และด้านชุมชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.2 สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอนความพึงพอใจของครูต่อการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรีเขต1 สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจาก โรงเรียนอนุราชประสิทธิ์มีการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนการสอนที่สนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการเรียนการสอนที่เหมาะสม เช่นห้องเรียนมีความสะดวกสบาย มีอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอนทำให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียนผู้สอนก็มีความสุขในการสอน ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ก็จะช่วยสนับสนุนและส่งเสริมให้การเรียนการสอนดำเนินไปด้วยความราบรื่นสะดวก รวดเร็วตามแผนที่วางไว้ ดังที่ทัศนากแก้วพลอย(2554, หน้า 198-199) กล่าวถึงความสำคัญของการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของเด็กกว่าอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมต่างๆ ในสถานศึกษาปฐมวัยเป็นสิ่งสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าตัวครูที่สร้างความเจริญงอกงามและพัฒนาการทุกด้านให้กับเด็กอีกทั้งยังมีอิทธิพลเหนือจิตใจและพฤติกรรมตลอดจนขวัญกำลังใจในการทำงานให้กับบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของวรปภา โพธิ์สุ (2556,หน้าบทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนอนุบาลเทศบาลตำบลบางกะดี สังกัดเทศบาลตำบลบางกะดี อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี ผลวิจัยพบว่าโดยภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงจากมากไปหาน้อยคือด้านการบริหารด้านกลุ่มเพื่อน ด้านการจัดการเรียนการสอนและด้านอาคารสถานที่ตามลำดับ และสอดคล้องกับงานวิจัยของแสงอรุณ แก้วบุตรดี(2555, หน้า 56) ได้ศึกษาความพึงพอใจของครูต่อการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มโรงเรียนตำหนักไทร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า ครูมีความพึงพอใจของครูต่อการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาด้านสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก

1.3 สภาพแวดล้อมด้านกลุ่มสัมพันธ์ ความพึงพอใจของครูต่อการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรีเขต1 ด้านสภาพแวดล้อมด้านกลุ่มสัมพันธ์ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากการที่จะขับเคลื่อนหน่วยงาน องค์กรหรือสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จได้ ย่อมต้องอาศัยทักษะในการทำงานเป็นทีมการทำงานร่วมกันซึ่งบุคลากรในโรงเรียนได้มีความตระหนักในเรื่องของการร่วมมือกันในการทำงานในการขับเคลื่อนองค์กรของตนเองไปสู่ความสำเร็จซึ่งเป็นองค์กรหรือสถานศึกษาที่มีขนาดใหญ่โดยอาศัยวิธีการแนวทางการบูรณาการกลุ่มเข้ามามีส่วนช่วยในการทำงานต่างๆ ให้ประสบผลสำเร็จ เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดต่อสถานศึกษาและผู้เรียนดังที่พิสิษฐ์ อุษสกุล (2555) ได้ให้ความหมายของกลุ่มสัมพันธ์ไว้ว่าเป็นการใช้กระบวนการกลุ่มในการแก้ปัญหา

และพัฒนาผู้เรียนสามารถนำมาใช้ได้ในทุกกิจกรรมที่โรงเรียนดำเนินการ โดยการพิจารณาร่วมกันของคณะครูว่ากิจกรรมใดควรใช้กระบวนการกลุ่ม และมัลลิกา วิชชุกรองครัต (2553) ให้ความหมายไว้ว่าการทำงานเป็นทีมหมายถึงการที่บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปไปมาร่วทำกิจกรรมโดยมีวัตถุประสงค์เดียวกันสนับสนุนช่วยเหลือ ใช้ทักษะ 6 ประสพการณ์ร่วมกันอย่างเต็มความสามารถและมีการประสานงานอย่าดีเพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ และพัฒนาองค์การให้บรรลุเป้าหมายสูงสุดของทีมได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิราพร พิงพิณิจ (2555, หน้า 62-63) ได้ศึกษาความพึงพอใจของครูต่อการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอองครักษ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก พบว่าความพึงพอใจของครูต่อการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านกลุ่มเพื่ออยู่ในระดับมากและสอดคล้องกับงานวิจัยของสักรินทร์ บุญกว้าง (2551, หน้า 58-61) ได้ศึกษาการศึกษาความพึงพอใจของครูต่อการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอวิเชียรบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่าด้านปฏิสัมพันธ์ของบุคคลอยู่ในระดับมาก

1.4 สภาพแวดล้อมด้านการบริหารจัดการความพึงพอใจของครูต่อการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายกเขต 1 ด้านสภาพแวดล้อมด้านการบริหารจัดการอยู่ในระดับมากทั้งนี้เนื่องมาจาก โรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ โดยท่านผู้อำนวยการได้มีการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่ามาบูรณาการในการบริหารและจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับโรงเรียนในแต่ละบุคลากรโดยนำหลักธรรมาภิบาลดังกล่าวมาบูรณาการเข้ากับการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษาเป็นที่น่าพึงพอใจให้กับบุคลากรภายในสถานศึกษา ดังที่ถวิล เกษสุพรรณ (2552, หน้า 32) กล่าวว่าการบริหารการศึกษา หมายถึงกระบวนการทำงานหรือกิจกรรมต่างๆทางการศึกษาที่บุคคลผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ร่วมมือกันดำเนินงาน โดยใช้ ทรัพยากรการบริหารเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เป็นสมาชิกที่ดีมีคุณภาพของสังคมตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้สอดคล้องกับงานวิจัยของทัศนัย พานา (2558, หน้าบทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี การศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี ซึ่ง ได้พัฒนามาจาก ธเนศ ขาเกิด (2541 : 47 – 51) ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ด้านสภาพแวดล้อมทางวิชาการ ด้านสภาพแวดล้อมทางการบริหารจัดการ ผลการวิจัยพบว่าด้านการจัดสภาพแวดล้อมทางการ

บริหารจัดการของครูต่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี ครูมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากและสอดคล้องกับงานวิจัยของสุชาติ วงษ์ยังศิลป์ (2551, หน้าบทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องความพึงพอใจของครูและนักเรียนต่อสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยรวมและรายด้าน 5 ด้าน คือ ด้านการเรียนการสอน ด้านบริหาร ด้านสังคมในสถานศึกษา ด้านอาคารสถานที่และด้านคุณดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการบริหาร ครูและนักเรียนมีผลการวิจัยพบว่าความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางด้านการบริหารของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 อยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีเพศต่างกันมีความพึงพอใจของครูต่อการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรีเขต1 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 เมื่อพิจารณาเป็นรายพบว่าไม่แตกต่างกันนี้เนื่องมาจากหลายปัจจัย เช่นการที่ครูทุกคนได้รับการบริการหรือการจัดสรรสภาพแวดล้อมต่างๆภายในโรงเรียนที่เอื้อต่อการทำงานแก่ครูทุกเพศไม่ว่าจะเป็น เพศชาย หรือเพศหญิงมีการสร้างบรรยากาศการทำงานที่เป็นมิตรในการทำงานมีการติดต่อประสานอย่างเป็นระบบให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนสอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาเดชา อมรเมธี (2556, หน้าบทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดอ่างทอง พบว่าครูที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดอ่างทอง ไม่แตกต่างกันและสอดคล้องกับงานวิจัยของสุนทรหงส์ วรรณ (2556, หน้าบทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจของครูและนักเรียนต่อสภาพแวดล้อมของโรงเรียนในสหวิทยาเขตละหานทราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 32 พบว่าครูที่มีเพศต่างกันมีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมของโรงเรียนไม่แตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกันมีความพึงพอใจของครูต่อการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรีเขต1 โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกันซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 และ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อก็พบว่าไม่แตกต่างกันนี้เนื่องมาจากหลายปัจจัย เช่น ครูในโรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 มีการช่วยเหลือและให้การสนับสนุนซึ่งกันและกันเพื่อเป็นการช่วยลดช่องว่างระหว่างและอุปสรรคในการทำงานครูที่มีประสบการณ์ในการสอนมากช่วยแนะนำในเรื่อง

เทคนิคการสอนให้กับครูที่มีประสบการณ์สอนน้อยทำให้เกิดความสนิทสนมกันมากขึ้นทำให้บรรยากาศหรือสภาพแวดล้อมในการทำงานดีสอดคล้องกับงานวิจัยของจิราพร พึ่งพินิจ (2555, หน้า66-67) ได้ศึกษาความพึงพอใจของครูต่อการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอองครักษ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก พบว่าความพึงพอใจของครูต่อการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสบการณ์สอนต่างกันมีความพึงพอใจไม่แตกต่างกันและสอดคล้องกับงานวิจัยของสักรินทร์ บุญกว้าง (2551, หน้า 58-61) ได้ศึกษาการศึกษาความพึงพอใจของครูต่อการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอวิเชียรบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต พบว่าความพึงพอใจของครูต่อการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสบการณ์สอนต่างกันมีความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ด้านอาคารสถานที่

จากผลการศึกษาพบว่า ครูมีความพึงพอใจในเรื่อง โรงเรียนมีระบบการกำจัดขยะมูลฝอยเป็นอันดับสุดท้าย เนื่องจากเป็น โครงเรียนขนาดใหญ่ มีจำนวนนักเรียนและบุคลากรจำนวนมาก ดังนั้น โรงเรียนควรมีการกำหนดบริเวณในการกำจัดขยะมูลฝอยที่ใช้เหล่านั้นให้ชัดเจน

2. ด้านการเรียนการสอน

จากผลการศึกษาพบว่า ครูมีความพึงพอใจในเรื่อง มีอุปกรณ์ และสื่อการเรียนการสอนที่เพียงพอเป็นอันดับสุดท้าย ดังนั้นควรมีการจัดอบรมร่วมกันสร้างสื่อในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับช่วงวัยของผู้เรียนแต่ละระดับ เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอนและยกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ให้สูงขึ้นต่อไป

3. ด้านกลุ่มสัมพันธ์

จากผลการศึกษาพบว่า ครูมีความพึงพอใจในเรื่อง การมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนเป็นอันดับสุดท้ายดังนั้นในระบบของการบริการจัดการควรมีการเปิดโอกาสให้บุคลากรเข้ามามีส่วนร่วมและเข้ารับฟังแนวทางการบริหารของโรงเรียนให้มากยิ่งขึ้น เพื่อที่ที่บุคลากรจะได้เสนอแนะแนวทางต่างๆ ได้อย่างหลากหลาย

4. ด้านการบริหารจัดการ

จากผลการศึกษาพบว่า ครูมีความพึงพอใจในเรื่องการได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณจากองค์กรต่างๆอย่างต่อเนื่อง เป็นอันดับสุดท้าย ดังนั้น ผู้บริหารควรเพิ่มแนวทางในการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานภายนอกหรือหน่วยงานอื่นๆ ให้มากยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพื่อช่วยในการบริหารจัดการหรือขับเคลื่อนสถานศึกษาไปข้างหน้าอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาความพึงพอใจของครูต่อการจัดสภาพแวดล้อมภายใน โรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัว เขต 1 โดยใช้วิธีดำเนินการวิจัยแบบอื่น การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถาม แต่เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกควรใช้การวิจัยเชิงคุณภาพและการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ทั้งนี้เพื่อรายละเอียดเกี่ยวกับความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานของโรงเรียนที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้น

2. ควรศึกษาความพึงพอใจของครูต่อการจัดสภาพแวดล้อมภายใน โรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัว เขต 1 เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนและกำหนดนโยบายการพัฒนาการศึกษา ตลอดจนเป็นแนวทางในการแก้ปัญหา ปรับปรุงสถานศึกษาอื่นในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวเขต 1 ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

คณะกรรมการดำเนินงานวิจัย มหาวิทยาลัยรามคำแหงสาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติจังหวัด

นครศรีธรรมราช.(2555).ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดสภาพแวดล้อมภายใน มหาวิทยาลัยรามคำแหง สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช .

จิราพร พึ่งพินิจ.(2555). ความพึงพอใจของครูต่อการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภองครักษ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก .การศึกษามหาบัณฑิต , วิทยานิพนธ์.การบริหารการศึกษา,มหาวิทยาลัยบูรพา

ดล ฤทธิ์เรืองเดช. (2552). ปัญหาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนในอำเภอเกาะกูด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดตราด. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชา การบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.

- ถวิล เกษสุพรรณ. (2552). การศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบล เขต 5. ปริญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัย ราชภัฏอุบลราชธานี.
- ทัศนาก้าวพลอย. (2554). การคลายการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่นน้ำ เล่นทราย ในกิจกรรมการเล่นกลางแจ้ง. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ทัศนัย นานา และ วิรัชพัชร วงศ์วัฒน์เกษม.(2558).การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี,มหาวิทยาลัยนครราชสีมา.สารนิพนธ์.ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต.สาขาวิชาการบริหารการศึกษา,วิทยาลัยนครราชสีมา
- ประวีต ต่องแสง.(2554). ความพึงพอใจต่อการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนราชวินิตบางเขน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์.ครุศาสตรมหาบัณฑิต.การบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
- พระมหาเดชา อมรมณี (สืบจันทร์).(2558).การบริหารสิ่งแวดล้อมใน สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดอ่างทอง. วิทยานิพนธ์.พุทธศาสตรมหาบัณฑิต.การบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์
- มัลลิกา วิชชุกรองครัด. (2553). การศึกษาการทำงานเป็นทีมของพนักงานครูเทศบาล สังกัด เทศบาลเมืองชลบุรี. วิทยานิพนธ์ ค.ม. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา
- วโรปภา โพธิ์สุ.(2556).การจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนอนุบาลเทศบาล ตำบลบางกะดี สังกัดเทศบาลตำบลบางกะดี อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี. ค้นเมื่อ 1 เมษายน 2560. จาก <http://www.thongsook.ac.th/>
- ศักดิ์รินทร์ บุญกว้าง.(2551). ความพึงพอใจของครูต่อการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอวิเชียรบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3.วิทยาสตรมหาบัณฑิต.วิทยานิพนธ์.สาขาวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- สุนทรหงส์ วรรณช.(2556).ความพึงพอใจของครู และนักเรียนต่อสภาพแวดล้อมของโรงเรียนในสหวิทยาเขตละหานทราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 32. ครุศาสตรมหาบัณฑิต. วิทยานิพนธ์.การบริหารการศึกษา,มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
- แสงอรุณ แก้วบุตรดี.(2555). ความพึงพอใจของครูต่อการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มโรงเรียนตำหนักไทร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 4. วิทยานิพนธ์.ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. หลักสูตรและการสอน,มหาวิทยาลัยนอร์ท กรุงเทพ

